

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Martina Jachury a soudkyň JUDr. Jany Tondrové a Mgr. Nadi Pínové v právní věci

žalobce: **Filip H.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Velíškem
sídlem Holečkova 105/6, Praha 5

proti

žalované: **Broker Trust, a. s.**, IČO26439719
sídlem Hněvkovská 24/1234, 140 00 Praha 4
zastoupená advokátkou Mgr. Andreou Stachovou
sídlem Valentinská 92/3, 110 00 Praha 1

o zaplacení 3 000 000 Kč,

o odvolání žalobce i žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 28. června 2014, č. j. 11 C 92/2012-268

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve vyhovujícím výroku o věci samé **I. potvrzuje.**

II. V zamítavém výroku **II. se** rozsudek soudu prvního stupně **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 900 000 Kč se 7,5% úrokem z prodlení ročně z této částky od 28. 7. 2012 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

II. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni náklady odvolacího řízení ve výši 506 242 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Jiřího Velíška.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Juhašová

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované zaplatit žalobci 2 100 000 Kč s příslušenstvím (výrok I.), druhým výrokem zamítl žalobu co do povinnosti zaplatit žalobci dalších 900 000 Kč s příslušenstvím a uložil žalované povinnost zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 152 712 Kč (výrok III.).
2. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal náhrady škody způsobené Ondřejem Š., vázaným zástupcem žalované, za níž žalovaná jako investiční zprostředkovatel odpovídá podle § 32a odst. 5 zákona č. 265/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění účinném do 31. prosince 2010.
3. Soud prvního stupně vycházel ze skutkového stavu, kdy žalobce jako klient podepsal dne 24. 10. 2010 smlouvu na Zajištěný investiční program Target Click Fund č. 13670306, a Komisionářskou smlouvu, jíž dal pokyn k jednorázové investici – koupi investičního nástroje Zajištěný IP Target Click Fund za 3 000 000 Kč, kdy vždy na druhé straně vystupovala společnost ATLANTIK finanční trhy, a. s., jako obchodník s cennými papíry. Oprávněnou osobou byl v prvním případě označen Zbyněk H., v druhém případě Ondřej Š. Zbyněk H. se prezentoval jako zástupce Ondřeje Š., činnost vykonával na základě smlouvy o zprostředkování ze dne 1. 11. 2009 uzavřené s Ondřejem Š., kdy měl vyvíjet činnost směřující k vyhledávání vhodných kandidátů a zájemců o uzavření pojistných smluv, smluv o penzijním připojištění, o hypotečních a jiných úvěrech a o stavebním spoření do cílové částky 1 000 000 Kč jakož i smluv o překlenovacím úvěru a úvěru ze stavebního spoření. Žalobce poukázal dne 29. 10. 2010 na číslo účtu č. xxx xxx částku 3 000 000 Kč, číslo účtu bylo uvedeno ve smlouvě, účet však patřil Zbyňku H. Smlouvy nebyly nikdy předány společnosti ATLANTIK finanční trhy, a. s., tím nedošlo k investování finančních prostředků a peníze se žalobci nevrátily. Obdobně pak byly uzavřeny i další smlouvy s jinými klienty. Zbyněk H. je po smrti, žalobce spoléhal na jeho pověst a doporučení od známých, s nimiž Pavel H. v oblasti investic jednal dříve než s žalobcem. Uvěřil Pavlu H., že přeškrtnuté a ručně vepsané číslo účtu je proto, že se jedná o speciální produkt s vlastním číslem. Po právní stránce soud prvního stupně vycházel z ustanovení § 29 odst. 1, § 30 odst. 1 a § 32a odst. 4, 5 zákona č. 256/2004 Sb., za použití směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/31 ES (směrnice MiFID), § 194 odst. 4 a § 373 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník a § 441obč. zákoníku a uzavřel, že Pavel H. svým nezákonným jednáním sledoval vlastní prospěch, avšak dopustil se jej v přímé souvislosti se sjednáváním a uzavíráním smluv o poskytnutí investiční služby, která je vykonávána podle § 32a odst. 1 zákona č. 256/2004 Sb. vázaným zástupcem, jeho jednání nelze považovat za exces, za který by žalovaná podle § 32a odst. 5 zákona č. 256/2004 Sb. neodpovídala. Vázaný zástupce žalované svědek Š. porušil zákon tím, že zpřístupnil třetí osobě (Pavel H.) formuláře smluv, některé blanketně podepsané, čímž na straně žalobce došlo ke škodě, když do smluv bylo vepsáno číslo účtu Pavla H. a žalobce poslal peníze na tento účet. K otázce spoluzavinění žalobce soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalobce nebyl dostatečně ostražitý, pokud si náležitě neobjasnil, proč podepisuje dvě smlouvy, proč se do nich ručně vepsáno číslo účtu, na které má peníze odeslat, nevěnoval dostatečnou pozornost plné moci, kterou Pavel H. předložil, což lze u vysokoškolsky vzdělaného člověka, kterým žalobce je předpokládat. Žalobce tak neprokázal dostatečnou míru opatrnosti. Soud prvního stupně proto snížil celkovou náhradu škody o 30 % vzhledem k míře spoluzavinění žalobce.
4. Výrok o nákladech řízení odůvodnil ustanovením § 142 odst. 2 o. s. ř. podle poměru úspěchu a neúspěchu ve věci a žalobci priznal náhradu nákladů v rozsahu 40 %.
5. Proti tomuto rozsudku podal žalobce (výrok II. a III.) i žalovaná (výrok I. a III.) včasná a přípustná odvolání.

6. Žalobce uvedl, že se soud prvního stupně nevypořádal s tvrzeními žalobce, které mají vyvracet jeho spoluzavinění. Zejména se jedná o tom, že dle žalobce byl pan H. v dané lokalitě známou osobou s dobrými referencemi. Předtím, než se dopustil podvodného jednání, uzavřel řádné smlouvy, a žalobce nebyl jedinou osobou, kterou následně podvedl. Žalobce vystupoval jako spotřebitel a strana žalovaná jako silnější subjekt své povinnosti zanedbala, čímž byl žalobce poškozen a jednání žalované nemůže jít k tíži žalobce. Žalobce se zároveň ohradil proti závěru soudu prvního stupně, že je osobou s vysokoškolským vzděláním a měl by tedy nést vyšší míru spoluzodpovědnosti. Žalobce je architektem a v oblasti investic na kapitálových trzích nemá zkušenosti a je laickým spotřebitelem. K odvolání žalované uvedl, že žalovaná odpovídá za jednání svého vázaného zástupce, který svým jednáním umožnil, že ze strany Pavla H. byl žalobce, ale i další osoby podvedeny a přišly tím o celoživotní úspory. Odvolacímu soudu navrhl, aby napadený rozsudek ve výroku II. změnil tak, že žalobě zcela vyhoví a žalované uloží nahradit žalobci náklady řízení.
7. Žalovaná se neztotožnila se závěry soudu prvního stupně v tom, že nadále považuje za neprokázané, že je zde příčinná souvislost mezi škodou a případným porušením povinností žalované prostřednictvím jejího vázaného zástupce Ondřeje Š. a pokud by taková příčinná souvislost byla prokázána, nesouhlasí s mírou spoluzavinění žalobce, jak o ní rozhodl nalézací soud. Žalobce neprojevil takovou mírou obezřetnosti, jakou situace předpokládala. Jednalo se zejména o ověření plné moci Pavla H., o nevěnování více pozornosti při uzavírání smluv zejména pokud došlo ke škrtnutí a přepisu v textu smlouvy. Obdobná nedostatečná míra obezřetnosti byla žalobcem věnována i vzhledem k anti dataci smlouvy. Odvolacímu soudu navrhl, aby napadený rozsudek ve výroku I. změnil tak, že žalobu zamítne a žalované přízná náklady řízení.
8. Odvolací soud odvoláním napadený rozsudek soudu prvního stupně přezkoumal podle § 212 a násl. o. s. ř. Po přezkoumání odvoláními napadeného rozsudku a postupu soudu prvního stupně předcházejícího vydání napadeného rozsudku dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání žalobce je důvodné a na jeho základě rozhodnutí soudu prvního stupně ve výroku II. změnil podle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. tak, že žalobě bylo vyhověno zcela, odvolání žalované je pak nedůvodné, a proto byl výrok I. jako správný podle § 219 o. s. ř. potvrzen.
9. Odvolací soud předně shrnuje dosavadní průběh řízení, kdy soud prvního stupně nejprve rozsudkem ze dne 24. 9. 2013, č. j. 11 C 92/2012-94 ve znění usnesení ze dne 22. 11. 2013, č. j. 11 C 92/2012-105 žalobu zamítl, k odvolání žalobce Městský soud v Praze jako soud odvolací rozsudek soudu prvního stupně změnil a žalobě zcela vyhověl. K dovolání žalované Nejvyšší soud rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V rámci nového projednání odvolání žalobce odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně zrušil a vrátil k dalšímu řízení. Vycházel zejména z názoru Nejvyššího soudu, který ve svém rozhodnutí ze dne 30. 8. 2017, č. j. 29 Cdo 1759/2015, kterým rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, se k odpovědnosti investičního zprostředkovatele za škodu způsobenou zákazníkovi osobou spolupracující s vázaným zástupcem investičního zprostředkovatele při výkonu činnosti vázaného zprostředkovatele podle § 32a odst. zákona č. 265/2004 Sb. vyjádřil tak, že jednání Zbyňka H. bylo jednáním věcně (vnitřně, účelově) souvisejícím s činností vázaného zástupce podle § 32a odst. 1 zákona a nelze je proto považovat za exces, za který by investiční zprostředkovatel neodpovídal podle § 32a odst. 5 zákona, bez ohledu na to, že jednání Zbyňka H. bylo zjevně nezákonné. V samotném důsledku se ho totiž dopustil v přímé souvislosti se sjednáváním a uzavíráním smluv o poskytnutí finanční služby. Z dokazování vyplynulo, že Ondřej Š. jako vázaný zástupce svým chováním v rozporu s ustanovením § 32a odst. 4 zákona zpřístupnil formuláře smluv i s jeho podpisem další osobě. Pokud by nebylo tohoto porušení, pak by žalobci škoda, jejíž náhrady se domáhá, nevznikla. Proto dle dovolacího soudu bylo porušení

zákona vázaného zástupce nutnou podmínkou, bez níž by žalobci nevznikla škoda, a proto nelze hovořit o přerušení příčinné souvislosti, jak nesprávně uvedl soud prvního stupně. Žalovaný za jednání Zbyňka H. tudíž odpovídá. Odvolací soud se proto považuje odvolání žalované, které směřovalo k otázce její odpovědnosti za vzniklou škodu za nedůvodné.

10. Soud prvního stupně se vzhledem k závaznému názoru jak dovolacího, tak odvolacího soudu zaměřil na zjištění možného spoluzavinění žalobce na vzniku škody. Odvolací soud k této otázce doplnil dokazování o opakovaný výsledek žalobce a dospěl k odlišnému skutkovému závěru než soud prvního stupně a na tomto základě jeho rozsudek ve výroku II. změnil.
11. Žalobce ve své výpovědi uvedl, že se s Pavlem H. znal dlouhou dobu, projektoval mu dům. Věděl o něm, že pracoval ve spořitelně a žalobci i je známým nabízel různé produkty na zhodnocení. Žalobce neměl zájem peníze investovat, chtěl si koupit byt. Pavel H. mu však nabídl produkt, kde by bylo možné peníze investovat na kratší dobu jednoho roku. Za tím účelem se uskutečnila schůzka v kavárně, kde Pavel H. žalobci ukázal „papíry“, které se k produktu vztahovaly. Byl tam výhodný úrok a možnost investice na půl roku. Žalobce měl povědomí o společnosti Atlantik finanční trhy a. s., avšak dříve kapitálově neinvestoval. Plnou moc předloženou Pavlem H. si prohlédl, určitě tam bylo uvedeno obchodování s finančními produkty. Smlouvy byly předem podepsané od svědka Š., kterého však neznal. Zkušenosti s podpisem smluv žalobce má, ty se však týkají jeho profese. Vepsání čísla účtu rukou bylo žalobci zdůvodněno tím, že se jedná o speciální produkt, proto má jiné číslo, zda již bylo vepsáno předem nebo se tak stalo před žalobcem, si žalobce nevzpomněl. Poté co začal mít pochybnosti, zda se nestal cílem podvodu, zeptal se v bance, komu číslo účtu patří, ta mu to odmítla říct, proto následně šel na policii. Výpověď žalobce byla zcela bezprostřední a odvolací soud nemá žádný důvod žalobci nevěřit.
12. Odvolací soud proto hodnotí jednání žalobce za dostatečně obezřetné dané situaci. Žalobce Pavla H. osobně dlouhodobě znal, věděl, že nabízí finanční produkty na zhodnocení peněz a že tyto nabízel i jiným osobám. Měl v něm tedy důvěru. Žalobci nelze dávat k tíži, že si neověřil číslo účtu vepsané do smlouvy, neboť smlouvy byly předloženy na vytištěném formuláři, do kterého se doplňovala nacionálně klienta i investovaná částka a další údaje. V Komisionářské smlouvě jsou uvedena tři bankovní spojení na obchodníka, ta se neshodují ani s bankovním spojením předtištěným na smlouvě Zajištěný investiční program Target Clic Fund. Setkání se uskutečnilo mimo prostory žalované, pro žalobce tím byla ztížena možnost si informace ověřovat, když Pavla H. znal a měl v něj důvěru. Byla to naopak žalovaná, kdo v dostatečné míře nepředehla vzniklé škodě, zejména tím, že její vázaný zástupce zpřístupnil předtištěné a podepsané formuláře smluv dalším osobám.
13. Odvolací soud závěrem považuje za důležité zdůraznit, že žalobce skutečně vystupoval jako spotřebitel, sice má vysokoškolské vzdělání, jeho obor je však vzdálen obchodování s cennými papíry a i když v profesním a občanském životě uzavírá smlouvy, byl ve vztahu slabší stranou, která stěží mohla odhalit, že se na něm Pavel H. dopustil podvodu. Ze znění Směrnice MiFID jasně vyplývá povinnost zajistit ochranu klientům finančních podniků. Postavení klientů je pak srovnatelné s postavením spotřebitele, tedy slabší strany.
14. Z výše uvedených důvodů odvolací soud považuje chování žalobce za náležitě obezřetné, když v dané situaci nepochyboval o důvěryhodnosti Pavla H. jak zástupce žalované, neboť jak sám žalobce uvedl, v plné moci mu předložené bylo uvedeno oprávnění k obchodování s cennými papíry, tedy produkt, který již dříve Pavel H. žalobci nabízel (ač ve spise je založena plná moc odlišného znění). To vše bylo umocněno tím, že stejně Pavel H. sjednal smlouvy s jinými klienty, které žalobce znal. Za spoluzavinění žalobce ve smyslu ustanovení § 441 obč. zák. odvolací soud

nepovažuje ani skutečnost, že žalobce si neověřil správnost účtu obchodníka s cennými papíry, když formulář smlouvy umožňoval vepsání údajů a obsahoval další čísla účtů. Nadto smlouva byla uzavřena mimo provozovnu žalované.

15. Odvolací soud proto neshledal na straně žalobce spoluzavinění za jemu vzniklou škodu a proto rozsudek ve výroku II. změnil tak, že žalobě zcela vyhověl, tedy žalované uložil nahradit žalobci částku celkem 3 000 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení.
16. O náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů a i před dovolacím soudem odvolací soud rozhodl podle ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř., v souladu s nimiž v řízení úspěšnému žalobci náleží k náhradě částka 506 242 Kč, sestávající z mimosmluvní odměny advokáta za 17 úkonů právní služby po 20 300 Kč podle ustanovení § 7 bod 6, § 8 odst. 1, § 11 odst. 1 písm. a), d), g), k), které představují převzetí právního zastoupení, předžalobní výzvu ze dne 17. 7. 2012, sepis žaloby, vyjádření ze dne 9. 9. 2013, účast při jednání před soudem prvního stupně dne 9. 4. 2013 a dne 18. 6. 2013, obě přesahující 2 hodiny, účast při jednání dne 24. 9. 2013, sepis odvolání ze dne 16. 12. 2013 a účast při jednání před odvolacím soudem dne 11. 12. 2014, vyjádření k dovolání ze dne 15. 4. 2015, vyjádření ze dne 21. 2. 2018 a účast při jednání před soudem prvního stupně dne 28. 6. 2018, sepis odvolání ze dne 1. 8. 2018, doplnění odvolání včetně vyjádření k odvolání žalované ze dne 21. 2. 2018 a účast při jednání před odvolacím soudem ze dne 13. 11. 2018, dále paušální náhrada hotových výdajů souvisejících s těmito úkony ve výši 5100 Kč podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu, zaplacené soudní poplatky ve výši 75 000 Kč za žalobu a 7500 Kč za odvolání a náhrada daně z přidané hodnoty ve výši 21 % z odměny za zastupování a náhrad, tj. 73 542 Kč, kterou je advokát povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty (§ 137 odst. 3 o. s. ř.). Odvolací soud nepřiznal žalobci náhradu za další dva účtované úkony právní služby, a to převzetí právního zastoupení v dovolacím řízení a v řízení, které pokračovalo poté, co byl rozsudek soudu prvního stupně zrušen odvolacím soudem, neboť se jednalo o řízení, která na sebe navazovala, žalobce advokátovi udělil jednu generální plnou moc, která jej zmocnila k zastupování pro celé řízení o náhradu škody ve výši 3 000 000 Kč proti žalované.
17. Lhůta ke splnění povinnosti je třídní a běží od právní moci rozhodnutí (§ 160 odst. 1, § 167 odst. 2 o. s. ř.); náhrada nákladů řízení se platí do rukou advokáta účastníka, jemuž byla přisouzena náhrada nákladů řízení (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni, dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239, § 240 odst. 1 o. s. ř.)

Praha 13. listopadu 2018

Mgr. Martin Jachura v. r.
předseda senátu